

El llenguatge

Els Pirineus provincials

4/XI/1979

Les denominacions geogràfiques són sovint discutibles, subjectes a criteris i interpretacions de diversa mena, i, per tant, objecte de polèmica i de controvèrsia. La seva determinació s'ha d'establir, més que no pas amb raons pròpiament lingüístiques, tenint més aviat en compte factors geogràfics (o històrics, socials, etc) o bé amb una conjunció adequada de tots aquests elements de judici. Cal, doncs, un bon coneixement de causa perquè hom hi pugui dir la seva amb encert, en aquestes qüestions de nomenclatura geogràfica, i tenir sempre ben present que, per bones que siguin les raons adduïdes en favor d'una determinada denominació, també ho poden ésser les dels qui defensen una proposta contrària.

Hi ha, tanmateix, algunes denominacions tan arbitràries i, alhora, tan innecessàries, que bé mereixen que es faci un esforç perquè siguin eliminades d'una vegada. Ens referim, concretament, a denominacions com «Pirineu lleidetà» i «Pirineu gironí», que si bé no és gens estrany que mantinguin impertorbablement alguns estaments particularment insensibles a aquestes qüestions —per exemple, algunes agències de viatges, que desfiguren bàrbarament i sistemàticament els nostres noms de lloc—, sorprèn, en canvi, que siguin utilitzades encara per altres sectors en els quals hom ha de suposar un elevat grau de consciència i de sensibilitat. Caldria, doncs, que els qui encara hi recorren s'adonessin de l'absurditat que representa de sotmetre una realitat física, purament geogràfica, com la serralada dels Pirineus, a una arbitrària divisió administra-

tiva. Si admetim aquesta nomenclatura, el «Pirineu lleidetà» ¿comprendria alhora el Tuc de Mauberge i el Cadí? ¿N'hauriem d'excloure les valls d'Andorra, que considerariem com una mena d'encivament? Anar de la Tosa d'Alp al Cadí, sense deixar mai la carena ¿representaria passar del «Pirineu gironí» al «lleidetà»? ¿I què en fariem, del Canigó? ¿Deixariem que ho decidissin a París?

Hem parlat de denominacions arbitràries i innecessàries. Per tant, no cal escarrassar-se a proposar-ne de substitutives. Més aviat, si hom es vol referir amb precisió a determinades contrades pirinenques, cal recordar els noms de les comarques —o els de les conques fluvials—, que podem usar fent abstracció de la mesura en què ens ho permeten els textos legals. Com molts sempre hem fet, d'altra banda.

Albert Jané